

mä on kuin myrskyinen syyspäivä. Joskus pillistää erinomaista elämän talttausta, vaan sitä pikemminkin sen peittäviä synkkää pilviä. Lepää rauhasissa taisteluskösi! Sinä väylit hien aikasin, sillä olti vasta parhaassa iässäsi.
Mrs. Ida Nylund on ollut hospitaalisissa jo kolme viikkoa. Hänelle on tehty kolme eri leikkausta nenässä ja kurkussa ja umpisauolan tulehduksesta, vaan kaikki on kuulemma mennyt hyvin ja on koko hyvissä oloissa. Toivon hänelle jälleen entisen terveytensä. Toivon hauskaa syksyä kaikille tämän lehden lukijoille. Toveruudella,
J.—Y MAKI

BENALTO, ALTA., CAN.

Koska eivät parempikiykyiset kirjota tietoja täällä, meistä pohjoisessa Canadian maantoukista, niin teen nykyin mukaan selvää hommistamme. Mutta samalla huomautan, että jos teillä siskot olti tsi halu saada Toverit enemmän levittämiän paikkakunnallamme, niin te pistäisitte uutisia silloin tällöin täällä lehteeseen. Aina sitä kirjottamista on, kun on vaan kuka kirjottaa.

Elonleikkukihireet täällä on parhailaan. Maanviljelijät kokoovat aittoihinsa kesän raadannan palkkion, jonka he suurella vaivalla ovat kasvattaneet. Herrat ne laskevat vaan kuinka monta senttiä he niille farmareille nyt antavat ja farmarin täytyy heidän ehtoihinsa tyytyä. Tosin viime parina vuonna on viljan hinta ollut kohtuullinen.

Yksiin leipiin ovat ruvenneet Kale Kopsala ja Ida Volma. Myöskin palkkakuntamme lukkarit Alex Bosma on hankkinut makavan itselleen Yhdysvaltain puolelta.

Paikkakuntamme tyttäret pitivät oikeen roimat tanssit viime kuussa. Nyt pojat on teidän vuoronne näyttää, mitä te voitte tehdä. Kyllä me vanhemmat sitten lopusta huolen pidämme.

Paljon nuoria toverelta on matkustanut maailmalle. Näkärnuoska se antaa nämä pikkumaanviljelijäin pojat itsellensä hankkimaan sitä kirjoitusta kalkkivaltiasta dollariin, jolla on kaikki voima ja mahti aina sen mukaan kuinka paljon sitä kukin on onnellinen omistamaan.

Karjan ostajia kulkee alitukseen kylällä tarjoten karjasta tavallista hintaa.

Mrs. Kemilä on synnyttänyt riskin pojan. Molemmat voivat hyvin.

Tervehdys Lyydille sinne Kurjanaan. Kirjota sinä myös omaan lehteeseemme joskus. Tulen sinne pian käymään.

Terve toistaiseksi!

SAIMA.

EUREKA, CAL.

Täältä Eurekaasta harvoin näkyi uutisia Toverittaren palstoilla, kai siihen on syynä tämä kesäinen aika; kaikki tahtoisivat nauttia luonnosta olemalla ulkoilmassa.

Ompeluseura täällä toimii kuten ennenkin. Kokouksia on pidetty joka toinen viikko torstai-iltoilla. Töitä ei ole annettu ulos parin kuukauden. Jokainen on saanut hiukan levätä. Mutta nyt niitä käsitä on taas saatavana ja toivomme kaikkien naisten avustavan ompeluseuraa valmistamalla näitä käsitä kuten ennenkin.

Uusia virkailijoita on myöskin tullu jo kahdessaakin edellisessä kokouksessa. Rabastohollajaksi valittiin Maria Lassila, ompeluseuran johtajaksi Lizzie Alento, pöytäkirjuriksi Aino Lampi ja kirjeenvaihtajaksi Toverittaren Anna Veljola.

Osaston naisjäsenet, Ilkkaapäs lyökö laimin käydä ompeluseuran kokouksissa. Nyt on aika, jolloin meidän on toimittava joukkoina, kasvatamaan itseemme yhteiskuntaymmärryksen ja kehittämään järkähtämättömyttä joukkohenkeä. Yksellään me emme voi pitkälle itseämmekään auttaa.

Toveritar Sanna Kannasto puhui täällä 17, 18 ja 19 p:nä. Minun mielestäni hän on melko hyvä puhuja. Selitti laajasti sosiaalisuutta, unionisista ja monesta muusta. Olisi ollut edullista tämän paikan suomalaisille suuremmalla joukolla tulla häntä kuulemaan. Tämän paikan radikaaleille tahdon huomauttaa: miksi ette

ottaneet huomioon näitä puhetilaisuuksia ja tulleet kuulemaan? Siellä olisi voitu asiasta keskustella, tuoda esiin väärinymmärrykset, ette ota aina sivussapäin sosialistien tyhmyydestä ja luokkatiedottomuudesta puhuisi.

Lopuksi huomautan teille tämän paikan tytöt ja pojat, että pitäkää velvollisuutenanne otaa osaa köyhälistön luokkatalouteen, yhtykää jäseninä osastoon ja näyttäkää että te tahdotte taistella järjestyneinä työläisinä kapitalismin mahtivoimaa vastaan.

Kesäsen tervehdys Toverittaren laajalle lukijakunnalle!

VIRALLINEN.

ROCK SPRINGS, WYO.

No jospa sitä nyt taas vähän muistella, mitä -sitä on viimeksi hommuttu, että pääsisi taas tässä aikuun.

”Umpisolu” oli se kappale, joka esitettiin elok. 11 p. eli kenttäjuhlan aattona. Sitten 12 päivä ajotilina mennä oikein isoilla joukolla juhlimään luonnon helmaan Green Riverin saarelle. No mentiin kylläkin, mutta ei varsin niin isoilla joukolla kuin ensikeralla. Naapurikyläläiset eivät olleet saapuneet niin isoilla joukoilla kuin odotimme, joten vähän petymme sinä eväiden kanssa, kuin varasimme, ettei ei nyt ainakaan kesken loppunut.

Kukka ja onki-iltaman toimeenpani osastomme huvitoimikunta elok. 25 päivänä ja hyvinpä ne kalat näkyivät kauppaansa käyvänkin.

Osastomme viime kokouksessa oli esillä joukko asioita. M. m. päätettiin lopettaa taas sunnuntai-koulun pito talven ajaksi, nyt kun taas aika englanninkielinen koulakin. Sitten taas kevyillä kuin aljetaan, niin olisi oikein hauskaa nähdä isompiakin lapsia koulussa. Sitten voitaisiin paremmin pitää yli talvenkin koulu kuin olisi vähän isompiakin joukossa.

Yhteistä puritta ohjallemaan ovat alkaneet Hulda Pussila ja Sanfrid Luoma. No myötätuulipa sitten jatkukoon. Ja terveppä sitten taas.
HANNA.

BERKE EY, CAL.

Oikaisu 34 numerossa olleeseen Berkeleyyn kirjeeseen, missä sanottiin, että mikä hänen sisarensa holdin hänen talouttaan, pitää olla minä ja hänen sisarensa hoimme hänen talouttaan. ANNA JALO.

PORTLAND, ORE.

Jos et mene lakonrikuriksi, niin mene vankilaan, sellainen näyttää olevan ”korpeampi” säädös kaupungissamme nykyään. Eräänä päivänä meni mies ”lomannista” työtä kysymään. Hänelle tarjottiin metsätyötä kolmen ja puolen dollarin päiväläpällä lakonalaissella työmaalla. Mies sanoi: ”Siellä on lakko, en minä mene skääppämään” ja lähti matkaansa. Mutta ei mies pitkälle ehtinyt ennenkuin oli poliisi niskassa ja hänet passitettiin vankikoppiin. ”Irtoaisena.”

Joutui kiinni, puoluesihteerimme Victor J. McCone matkallaan Minneapolisin kokoukseen. Taksaurahojia täällä toverit ja unionilaiset hahmaavat ja kaipa jo silloin kuin tämä tulee painosta, olemme hänet saaneet vapaalle jalalle.

Yleisen keskuskirjaston salia ei kuulu saavan enää kansankokouksia varten muuton kuin liittohallituksen piirilakmiehen antamalla luvalla! On sekiv kansanvaltaa, jota kuulutaan tekevän kovin turvalliseksi nykyään!

Kuiva ja savuinen ilma aiheuttaa paljon huonovoipaisuutta ja sairautakin ihmisten keskessä täällä. Ei edes tuule, että puhaltaisi tuota savua pois, joka silmiä kirvelee.

Maidon hinta on taas kohonnut sitten viime parin kuun. Jolloin sitä myöskin kohotettiin, tällä kertaa ainoastaan kuusikymmentä senttiä quarttia kohti kuukaudessa. Yksi quartti kuukaudessa maksaa ainoastaan \$2.60 nykyään. Muunkin ruokavaran hinta on suhteellisesti kohtuussa! Voi tätä sinuttua vapauden ja kansanvallan aikaa, jota tehdään niin kovin turvalliseksi!

AKKA.

TORONTO, ONT., CAN.

Tervehdän teitä Toverittaren lukijakunta ensikeralla näin syksyn saapuuksella!

Sunnuntaina 19 p. elok. johdin askelena s. s. osaston talolle, missä tulin olevan niin sanotun työkokouksen. Paljon oli sinne jäseniä saapuneita huolimatta kesän kuumuudesta. Kaikkilla oli kai tietynä, että pitäisi äänestettäväksi oman lehden perustamisesta Canadaan. Tietysti oli kaikilla se sydämen asiaina ja sitä varten minäkin sinne menin. Oliskin ollut pois useamman viikon kesälomalla, kuten paljon toisiaakin. Päästyäni haalle aiottiin kokous ja puheenjohtajaksi valittiin toveri Toukonieni. Uusia jäseniä oli yhtynyt useampia ja toisia tullut muutortoilla toisista osastoista. En voi mainita nimiä, sillä ei tullut mainittua puolesta, kun on tietyn kokouksen alussa näinkin tärkeän toimeen joutuvana. Kirjeenvaihtaja oli paljon, sivan loppumattomien. Yksi kirjje oli näytelmäseuran johtajaksi hakijalta, jonka johdosta syntyi mielehän karkoamaton keskustelu, ja puheisiin aivan äärimmäisiä asioita.

Kuulin siellä että meidän vahtimestarimme Fred Lindberg on poismutto hommissa. Pitkällä saamme kai etä ennenkuin saamme hänenlaisensa vahtimestarin tilalle, joka niin hyvän huolen pitää talomme puhtaudesta. Aina hänen näkee jouhettakin, mitä milloinkin puhdistamassa, sillä hän on sen tehnyt aina sivutoivona, sillä emmehän me ota voineet hänelle maksaa niin paljon, että olisi sitä voinut oikeen vakituisena työhönsä tehdä. Kötös hänelle kymmenvuotisesta palveluksestaan, jonka hän niin uskollisesti on suorittanut. Kyllä hän onkin raihaantunut näiden kymmenen vuoden ajalla, sillä hän on ollut todella kovan ainen lapsi.

Komitean raportteja oli myöskin paljon sattunut siihen kokoukseen. Mikä haiki eroa huvitoimikunnasta, mikä mieltäkin. Sitten tuli Toverittaren kirjeenvaihtajan valinta. Ehdotettiin ja ehdotettiin vaan ei kukaan voinut sitä tehtävää otaa vastaan. Aina oli jokaisella omat tehtävänsä. Seihin se on täällä tapana, jos ketä esitetään mihin toimeen tahansa ei kukaan voi eikä jouda. Olsi kai heidän mielestään alentavaa otaa joka tomi vastaan heti ilman kinstelua. Viimen kun ei kukaan naisista tahtonut otaa tointa vastaan, niin toveri Jani Pulkkinen tarjoutui vapaaehtoisesti siihen toimeen, kun kerran naiset ovat niin kykenemättömät, ettei koko joukosta kirjeenvaihtajaa löydy. Mutta sitä eivät sentään ymmärtävämmät toverittaret voineet salla, että mies pistettäisiin tähän tehtävään, joka olisi naisen täytettävä. Joku ehdotti minua, allekirjottanutta ja pöyhkeydestäni ota toimen kursalleman vastaan, vaikka en minäkään tässä ensiluokan kyvöllä ole. (Hyvä on alku ja kyllähän se työ tekijänsä aina paremmaksi neuvo, kuta pitemmän aikaa sitä tekee. — Toim.)

Ja nyt emännät ja tyttäret, oekä pojat ja tytöt, tilaamaan Toveritar! Minä myös koetan kaikkein kirjeenvaihtajana, että saatte lukea palkkakuntamme kuulutuksia.

Kokouksen aika loppui pienemmissä väittelyissä niin pian, ettei voitu otaa koko lehtikysymystä esille ollenkaan ja se jätettiin elok. 26 p. kokoukseen, jolloin pidetään ylimääräinen työkokous.

Iltamat osaston talolla oli 25 p. elok. osuustoiminnan edistämisen hyväksi.

Laskuoppi ja kirjanpitokurssit alkivat 26 p. elok. ja tulee kurssit olemaan kaksi kertaa viikossa. Haall on toistaiseksi luovutettu seuraaviksi iltoiksi syyskuulla: 3, 5, 8 ja 10. Opettajiksi ovat valittu toverit O. Kauppinen lasikennon opettajaksi ja W. Slup kirjanpidon opettajaksi. Käytöksäpä tilaisuutta hyväksenne, sillä tällaisia tilaisuuksia ei aina ole tarjolla. Ei ole muuta kustannuksia kuin kirjoitusviikot täytyy itse hankkia. Ollisipa hauska nähdä paljon osanotajia opinahjolla!

Kovia ukkosen ilmoja on täällä ollut nykyään kolmena päivänä yhden viikon sisällä ja jättäkään on sata-

nut maan peittoon. Kaikista ankara-in myrsky oli 20 p. elokunta. Oli kova pyörremyrsky. Ihmiset eivät voineet kulkea ulkona ja jätti satoi samalla ja ukkonen ja salama oli hirvittävä. Salama teki tuhojaan myöskin, tappoi useita ihmisiä, kaatoi puita, rikkoi tehtaista ikkunoita ja isolla Balson nimisellä laivatelakalla teki se tuhansin nousevan vahingon. (Ollisipa tuo tapahtunut Oregoniassa tai Washingtonissa, niin varmahan olisi se pantu I. W. läisten tai ”saksan liittolaisten” syyksi. — Toim.) Kaikista onnettomimpia olivat ne ihmiset, jotka seutuveneillä olivat merellä, sillä siellä oli häitä korkeimmallaan. Olivat poliistkin kerran tarpeellisessa toimessa ihmisiä pelastamassa myrskyn käsistä. En ole lähimmäistä ilmaa vielä ennen kokousta nähnyt.

Muistakaapas käyttää osuuaruokaa silloin kun teillä on näkkä, sillä sitä on edullista kannattaa. Siellä saatte hyvin valmistetun ruuan ja myöskin puhtaan. Osote on 46 Widmer St., Toronto. Toverillaesti
OLIVIA KAUFMAN.

Naiset ja 8-tunnin työpäivä

Nykyajan palkkatyöläisen työlä on se ominaisuus, että se ei palvele työntekijän itsekohtaisia tarkoituksia, vaan työnantajan. Työnantajan lähin tarkoitus taasen on voiton hankkiminen pääomalleen, jonka hän tuotantolaitokseen on kiinnittänyt. Tämän ohella tosin tulevat työnantajain työlaitosten tuotteet suuren kulluttavan yleisön käytettäväksi, mutta huolehtii niiden myyjä puolestaan siitä, että kuluttajat suorittavat niistä mahdollisimman korkean hinnan. Siitä huolimatta ei työntekijä tästä hinnasta hyödy muuta kuin siihen määrin, että hän niukasti voi jälkeläisineen elää, joutuen sellaisissa tapauksissa, jolloin ansiomahdollisuutta ei ole, perheineen suoranaiseen puutteeseen.

Täten tuntee työntekijä omien tarkotustensa; elää inhimillisesti omaa päämääränsä varten, joutuu syrjäytetyksi samalla kun hän ollessaan kapitalismin kanssa kosketuksissa, muuttuu vain persoonaftomaksi tuotannolliseksi voimaksi, jota ostetaan.

Työläisnaisen nähdessä on tämä kapitalismin suhtautuminen vielä erikoisempi senvuoksi, että se järkyttää perinpohjaisesti erästä naisen luonnollista kutsumusta: äiteyttä.

Jo hentona lapsena saattaa työläistyttönen joutua ansiotyöhön, joka on häiriöksi hänen ruumiinsa kehitykselle sekä täysi vastakohta henkisen kehityskauden oikealle käyttämiselle. Hän jää vailla sielullisten voimain viljelystä ja tehden ijälleen sopimatonta, raskasta työtä, surkastuu, jopa saa aiheen myöhemmällä iällä puhkeavaan kivuloisuuteen.

Palvelustyöt maalla ja kaupungissa, ala-ikäiset kauppa-apulaistytytöt, juoksytytöt j. n. e., joiden työpäivä on rajaton, menettävät lapsuuden rajavuotensa